

MUNCĂ FORȚATĂ PE CÂMPIILE SOCIALISTE

Când se vorbește de munca forțată în comunism lumea se gândește de obicei la coloniile penitenciare din anii '50 sau la binecunoscutul Canal. În aceste locuri, mii de deținuți politici au săpat hectare întregi de pământ sau au tăiat stuf pentru a alimenta noile combinate de celuloză, simbol ale industrializării rapide în epocă. Putini se gândesc însă la milioanele de oameni care, în fiecare toamnă, erau scoși obligatoriu pe câmpuri pentru a culege roadele agriculturii socialiste.

Un fenomen actual

Munca forțată nu este, așa cum pare la prima vedere, o relicvă a societăților sclavagiste de acum mii de ani. De fapt, ea este practică de fiecare stat din ziua de astăzi, deși modul în care aceasta este organizată este ceva mai subtil decât în trecut. Stagiul militar obligatoriu, de exemplu, existent până acum câțiva ani în România, era o formă de muncă forțată. Prin acesta, oamenii erau obligați să lucreze un an de zile pentru stat, doar pentru masă, un acoperiș deasupra capului și o sumă infimă de bani (solda) ca plată.

Taxele sunt astăzi forma cea mai răspândită a acestui fenomen, pentru că practic fiecare individ este obligat să plătească statului o parte din banii pe care îi câștigă, deci implicit să lucreze o parte din timpul său pentru el. Cu toate acestea, formele moderne de muncă forțată se deosebesc radical de cele clasice prin faptul că individul este, în ultimă instanță, cel care decide ce și când lucrează. Astfel, cineva va munci pentru stat în domeniul în care s-a specializat, sporind astfel productivitatea generală a muncii prestate. Chiar și în privința stagiului militar, multe state oferă tinerilor posibilitatea de a alege - fie să servească în armata propriu-zisă, fie să presteze pentru aceeași perioadă de timp muncă neplătită, în folosul comunității.

„O obligație extrem de stresantă“

În anii '80 însă, în România, munca forțată îmbrăca formele cele mai tradiționale. Oamenii care lucrau în cu totul alte domenii economice

În primele săptămâni sau chiar luni ale anului școlar, studenții și elevii erau obligați să facă practica agricolă FOTO: Arhiva Facultății de Drept

erau scoși forțat pe câmpuri pentru a ajuta la muncile agricole. Situația cea mai ciudată în această privință o aveau elevii din școli și din licee. În ciuda obligativității școlii primare și a legislației, care interzicea munca minorilor, ei erau scoși pe câmp vreme de câteva luni pe an pentru a efectua „practica agricolă”.

Despre acest fenomen mi-a relatat câte ceva domnul profesor Ion Bănică, director al școlii generale din localitatea Borden Verde, județul Brăila. „Cam de prin anii '70 a început să devină o regulă, o obligație extrem de stresantă. Într-un an a trebuit să par-

ticipăm la lucrări agricole până la 5 decembrie. La 21 decembrie se finalizau cursurile primului trimestru școlar. În timpul asta, de la 5 până la 21, deci în decurs de vreo 3 săptămâni, trebuia să dăm și teze, trebuia parcursă materia cu recuperare de la 15 septembrie încolo.”

Activitatea desfășurată astfel nu era deloc una de formă. În fapt, profesorii erau obligați să stea cu elevii pe câmp până la ora cinci după-amiaza, oră la care în noiembrie se lăsa deja noaptea. „Lucram până la cinci după-amiază. Asta era programul. La opt trebuia să fim acolo. Nu

puteai să îți copiii chiar așa! Îl țineai o săptămână, două, trei, dar dura practica dinaintea de 15 septembrie! Uneori îi adunam de la întâi septembrie, trebuia să ne apucăm de practică, și până în noiembrie, fără discuții! Clima era altfel, deci perioadele astea favorabile de muncă agricole durau până mai târziu. Și ce făceam în situația asta?”

După cum își aminteste interlocutorul meu, se negocia de obicei cu conducerea CAP-ului, stabilindu-se o normă pentru fiecare copil. Astfel, elevii puteau pleca mai devreme acasă, deși cadrele didactice rămă-

neau mai departe pe câmp, pentru a putea găsi o scuză în cazul unei eventuale inspecții de la județ. În ceea ce privește norma, aceasta era egală cu a unui colectivist normal. La roși, spre exemplu, era nu mai puțin de 300 de kilograme de copil. De fapt, cu dexteritatea specifică vârstei, copiii puteau aduna uneori și de trei ori mai mult, dar nu existau suficiente mașini pentru a transporta producția astfel obținută. De aceea, după efectuarea normei erau trimiși acasă.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Cu tărtața-n apă și scoica-n băț, la Jurilovca și Portița

Pentru constanțeni, în general, vara copilăriei înseamnă automat plajă. Plajă goală: nisip, mare și ore întregi de zben-guială, însă pentru Cătălin D. vara înseamnă plaja la Portița, în compania pescarilor, dar mai ales a borsului lor faimos. Înseamnă inot prin canale și fugărită făzănite prin smârcuri. Înseamnă pescuit, pasiune bine păstrată până-n zilele noastre, care se împletește armonios cu arheologia (cealaltă pasiune - profesia) pe malul Dunării, la Capidava.

„În '89 pot spune că era și urât și frumos. Iarna era responsabilă cu urâtul, cu frigul din case și cu lumina stinsă, însă refulum ascultând Europa Liberă și Vocea Americii, pe

care de altfel le asculta toată lumea. Circulau chiar și casete cu emisiuni înregistrate și de ele făceam rost mult mai ușor decât de scrierile interzise. Una dintre ele, de care până la urmă, după multe săptămâni, tot m-am lipit, a fost «Orizonturile roșii» ale lui Pacepa, litografiate.

Deci iarna era anotimpul întunecat și rece din care încercam să scăpăm, agățându-ne de firavele informații de-afară ce se strecurau către noi ca lumina pe sub ușă. Îl mai încălziam citind, că oricum nu aveai altceva ce face, mai ales că-mi plăceau tare mult romanele istorice, și urmăream cu interes Telemeclopedia.

(Continuare în pag. a II-a)

„Sistemul cartografic interactiv“, în topografia militară

În anul 1989, colonelul dr ing. Marian Rotaru era preocupat de perfecționarea tehnicilor de asigurare topogeodezică a acțiunilor de luptă a trupelor românești. În acest sens, comandantul Direcției Topografice Militare studia posibilitatea utilizării pe scară largă a sistemelor digitale de reprezentare a terenului, cu ajutorul unor înregistratoare grafice perfecționate. Acestea ofereau date, pentru modelarea perfectă și rapidă a terenului pe direcții, suprafețe sau zone de operații ale teatrelor de acțiune militară, cu scopul de a obține „un randament superior în editarea hărților topografice”.

În același timp, la Direcția Topo-

grafică Militară exista un proiect pentru „realizarea unor platforme inertiabile pentru poziționări cu mare precizie (+/- 0,5 m la o distanță de 60-80 km), alcătuite, în principiu, dintr-o unitate de prelucrare automată a datelor și o unitate de control prin afișaj electronic, montate pe un autoturism de teren sau pe un alt mijloc de locomotiv, și deservit de o echipă formată din doi specialiști”.

În paralel, colonelul Marian Rotaru dorea ca „Direcția Topografică Militară, în colaborare cu alte instituții de profil din Ministerul Apărării Naționale și din economia națională să proiecteze și să realizeze aparatura aferentă pentru recepțio-

narea semnalelor transmise de sateliții artificiali ai Pământului, care în prezent sunt constituiți într-o «rețea satelitară»”. Obiectivul final al acțiunii era „diversificarea asigurării topogeodezice de către organul specializat - Direcția Topografică Militară - prin proiectarea și realizarea unor noi tipuri de hărți și documente, inclusiv prin realizarea modelului digital al terenului (MDT)”.

Comandantul Direcției Topografice Militare cunoștea faptul că în SUA fusese realizat în cursul anilor '80 sistemul „Global Positioning System” (GPS).

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Nicolae și Elena Ceaușescu au plecat în vizită de lucru în județul Ialomița. Acolo au inspectat culturile agricole și au dat indicații privind producția industrială. În țară, ritmul recoltării porumbului era cu mult sub cel indicat. S-a dat startul competiției de ciclism „Turul României”.

Vizită de lucru

Pentru a urmări îndeaproape ritmul recoltărilor de toamnă și producția industrială în apropiere de Congresul al XIV-lea al PCR, secretarul general

împreună cu „Tovarășa” au efectuat o vizită de lucru în județul Ialomița. Au poposit întâi în comuna Gheorghe Doja, de unde primiseră o scrisoare de invitație. „Mii de locuitori ai comunei aflați pe câmp la strângerea recoltei au făcut o entuziasmă și caldă primire. Cooperatori și mecanicizatori, tineri și vârstnici cu emoția reverderii, au ovacionat îndelung și au scandat cu însuflețire numele partidului și al secretarului său general.”

(Continuare în pag. a II-a)

N-AU ȘTIUT CĂ VOR FI EROI

Călin Nemeș: Cu pieptul gol în fața gloanțelor

În Decembrie 1989, a stat cu pieptul gol în fața forțelor de represiune. A fost împușcat, dar a scăpat cu viață. Apoi, în lunile și anii care au urmat, a devenit una dintre cele mai percutante voci publice care au criticat vehement noile realități politice din România postdecembristă. O voce care a amuțit brusc, la 8 iulie 1993, răpusă de scârba și deznădejde.

Cluj, 21 decembrie 1989: în jurul prânzului Piața Libertății era ocupată de Armată. Aflați sub comanda căpitanului Carp Dando, militarii de la UM 0215, înarmați până-n dinți, fuseseră deja plasați în dispozitiv de luptă. Misiunea lor, venită pe linie ierarhică, prevedea: „Interzicerea căilor de acces spre zona centrală, în scopul protecției lucrărilor de artă, clădirilor instituțiilor administrative și a obiectivelor comerciale, împotriva acțiunilor posibile a unor grupuri de cercetare-diversiune sau teroriste străine ori provocatori la acte de vandalism”. În contradicție flagrantă cu acest ordin dramatic, „adversarul” nu era vreo oaste străină, ci câteva zeci de clujeni ieșiți în stradă doar pentru că se săturaseră de viața în România socialistă condusă de regimul Ceaușescu. La un moment dat, vocea dură, a unui ofițer aflat în zonă a lătrat un ordin pe cât de scurt, pe atât de inuman: „Impușcați-i, că nu-s oameni”. Apoi, în acele momente cumplite, s-a auzit o altă voce, la fel de hotărâtă: „Trageți, am o singură inimă”. Cel care i-a pus pe soldați față în față cu monstruoziitatea ordinului dat de șeful lor a fost actorul Călin Nemeș. Din păcate, conținutul subînțeles al mesajului său dramatic nu a fost recepționat cum se cuvine. Militarii au deschis focul fără nici o somație. Doar în acel loc au fost ucisii 13 clujeni, dintre care cinci împușcați în

cap și șase în spate. Acestora li s-au alăturat încă 28 de răniți. Mărturii ulterioare au menționat că militarii au tras și asupra ambulanțelor care au venit în ajutorul victimelor. Au trecut două decenii de la acele evenimente dramatice, care au însângerat Clujul. La fel ca în toate celelalte orașe-mărit, morții s-au aliniat disciplinați în cimitire, ascunși sub lespezi de marmură. Alți eroi, răniții Revoluției, au trecut prin spitale de unde au ieșit marcați pentru tot restul vieții. Apoi s-au reintegrat în viața socială, fiecare după cum a crezut de cuviință și după cum i-a surâs norocul. În anii de după Revoluție, câțiva dintre ei au murit, iar efigiile chipului lor s-au adăugat printre celelalte, ale eroilor morți în Decembrie 1989. Călin Nemeș se numără printre cei dispăruți mai târziu. Iar acum, eroii morți mai trăiesc, real, doar în amintirile celor care le-au fost apropiați. În cazul lui Nemeș, este vorba despre părinții lui.

„A fost un copil minunat“

Părinții lui Călin Nemeș trăiesc acum într-o casă frumoasă dintr-un cartier liniștit al Clujului. Acolo, discuția se leagă rapid în fața unei cești de cafea. Doamna Maria Stoian, mama lui Călin, este bucurătoare că încă există cineva care își mai amintește de fiul său. „Lumea a cam început să-i uite. Și pe fiul meu, și pe toți ceilalți care au murit atunci ori mai târziu. Până la urmă... este normal să fie așa: viața merge înainte. Totuși... Noi toți le datorăm foarte mult celor care s-au sacrificat atunci.

(Continuare în pag. a II-a)

Femei pierdute pentru societate

Turda e unul dintre cele mai poluate orașe din țară, asta de la fabricile de ciment, de ceramică și de sticlă. Când era ceață, și lucrul asta se întâmpla foarte des pe Valea Arieșului, tot orașul mirosea a clor și a praf de ghips. Acoperisurile caselor sunt cenușii, cimentate, iar hainele se uscau întotdeauna în case, dacă nu voiai să le ai în variate nuanțe de gri-ciment, după o spălare bună. Parcă și fețele oamenilor se urășiseră... „Cine vine, bă, aici să lucreze la ciment?” întreba retoric Tămaș, luându-mă de braț pe Strada „Occident 200”, singura luminată din Turda, care avea 200 de metri. „Uită-te la fețele oamenilor. Uită-te, bă, la fețe, nu numai la picioare, că ești homo erectus. I-apasă, bă, tonele de ciment pe cap de locuitor și în curând o să-i bage

și în pământ, fără să apuce pensia. Acum câțiva ani au venit nemții și-au propus să monteze niște filtre, să oprească poluarea, cu condiția să le rămână lor cimentul pe care îl filtrează. Da' tovarășii de la partid nu au fost de acord, iar tâmpitul de Todea activistu’, cu figura lui de strung din primul război mondial, a venit la școală umflat ca o căpușe și ne spunea că noi suntem patrioți și nu ne vindem nici praful de pe case. Tu-i Dumnezeu! lui de țugulan!... Vin cu tine la Cluj, să stăm iar pe terasă...”

Mergeam la Cluj și ne așezam la „Croco”, pe scaune. Ore întregi ne uitam la studente, urmărindu-le cum treceau între universitate și bibliotecă. Le știam deja după pași.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

1 OCTOMBRIE

Deja aud conversații destule în jur cu privire la iarna ce va să vină. Frigul, jalea, întunericul, mizeria din iarna în case, pe lângă necazurile grave (uneori fatale) ce le aduce, este uneori o umilință, ești silit să-ți înduri ca pe o pedepșă administrată de putere și n-ai scăpare. În '84-'85, Bucureștii au avut aspectul unui oraș asediat. Un oraș leșit din timp și istorie, undeva în afara Europei, strivit de frig, întuneric, demolări și atmosferă socială irespirabilă. Apa tăiată, caloriferul întreprupt, gazele lipsă-n aragaz. Am fost pur și simplu lăsați fără mijloace de supraviețuire. O întreagă populație (cu crizime sau nepăsare) îngenuchiată de ravagiile unei ierni devastatoare.

(...) Paleologu imi povestește că pactul l-a încheiat într-un moment de slăbiciune. Slăbiciune, în sensul că forțele ții-au slăbit după o rezistență îndelungată, dar și că vigilența ții-a scăzut. Te-ai obișnuit cu răul și întrezevi o speranță. O curândă eliberare, de pildă, un tratament mai bun. Soljenitîn, la fel, a fost agățat de slăbiciune. Dacă ei fac dovada că pot fi oameni (dau țigări, ziare, o celulă unde poți scrie, își vorbesc cu dumneavoastră, promit...), tu de ce ai continua să te încapățânezi, văzând în ei imagini ale răului? Uităm degeaba, vremurile s-au schimbat. Eh, sigur - spune dl. P. - că au ucis, au schinguit, au violat, au persecutat. Dar, uite, asta

fumează țigări bune, pare ceva mai citit și știe să poarte cravate. Nu-schiar niște monștri. Ambalașul este unul european, civilizată. Și deodată cade propunerea, continuă P. Culemea, că o fac de deasupra. În numele acestei înfățișări europene, a unor moravuri civilizate. Te tratează ca de la egal la egal. Când raportul real este că au rămas ticăloși (dovadă: își cer să dai informații despre prezența tăii, îți cer să-i vinzi, să trădezi). Tu percepi această egalitate, acest nou tratament ca un favor pe care ți-l fac, ca pe un semn că te acceptă între ai lor. Ei au puterea, a lor e lumea. Ei impart rangurile, favorurile și îți dau dreptul de a te considera pe tine însuși om, ei - dacă vor, dacă acceptă să colaborezi și să te amesteci cu ei - te scot din închisoare. Îți conferă aparența că ești liber. Această aparență, chiar dacă știi că este ceea ce este, o aparență. Decât nimic, măcar această aparență. Te mai reazem. Și la gândul că lucrurile se schimbă, că toate astea se pierd în haosul cotidian și în uitare. Dar uitarea nu vine, meditează P. Doar moartea. Prin umilință, „Umilitor este doar să spui ce vorreți”, zicea dna Florescu, evocată tot de dl. P. pentru rezistența ei până la capăt. Spunând asta, dl. P. are ochii plini de lacrimi.

Avem primele semnături. Doamne ajută! Să ne mișcăm discret. Când ajunge dincolo, abia atunci să ne simtă poliția. Iar noi deja să avem următoarea mișcare gata.

Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din anii târzii ai dictaturii, Compania, 2002, p. 139-142

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

1 octombrie (duminică)

Soarele a răsărit la 07:13, a apus la 18:57

Luna a răsărit la 08:45, a apus la 19:09

Sărbătoare creștină: Acoperământul Maicii Domnului; Sf. Apostol Anania; Cuv. Roman Melodul; Duminica a XIX-a după Rusalii.

S-a întâmplat la

1 octombrie 1989

● În Afganistan, formațiunile armate ale opoziției au lansat trei obuze reactive asupra orașului Kabul. Atacul s-a soldat cu victime în rândul populației. Au fost bombardate toată o serie de localități din regiunea Host.

● Louis Pienaar, a anunțat oficial că unitățile de poliție Koevoest urmau să fie desființate, potrivit prevederilor documentelor ONU. Membrii unităților Koevoest s-au remarcat și în 1989 prin acțiuni brutale împotriva populației civile și a patrioților namibieni, fiind considerați, pe bună dreptate, sprijinitori deschși ai rănduieilor rasiste.

● Camera reprezentanților din SUA a aprobat un proiect fiscal prin care aveu să fie reduse, de la 28% la 19,6% impozitele asupra profiturilor realizate de marii deținători de capital. Potrivit calculelor, marii potențai își sporeau astfel câștigurile cu 34 de miliarde în următorii ani. Reprezentanții democrați s-au opus votării acestui proiect, afirmând că de acesta beneficiau doar cei ce câștigau peste 100.000 de dolari anual - adică 3,3% din populația americană.

Roxana VINTILĂ

Direcția Topografică Militară română aflate despre sistemul GPS creat și implementat de americani în anii '80. Sistemul era format din 18-24 sateliți lansați pe orbita Pământului, care furnizau permanent informații la sol FOTO: Bruce Weaver/AFP/MEDIAFAX

„SISTEMUL CARTOGRAFIC INTERACTIV”, ÎN TOPOGRAFIA MILITARĂ

(Urmare din pag. 1)

Acesta era alcătuit din 18-24 de sateliți, plasați pe orbita Pământului în trei planuri diferite și care furnizau permanent informații unor echipe de la sol, formate din două persoane, echipate cu aparatul Doppler, un microprocesor și un terminal. Astfel, militarii americani și nu numai aceștia aflau coordonatele poziției lor la sol în 20-40 de minute, cu o precizie de 10 centimetri. Prin poziționarea specială pe orbită, cel puțin cinci sateliți ai sistemului GPS asigurau simultan fluxul de date necesare echipelor de la sol. Crearea sistemului GPS de către cercetătorii americani a permis renunțarea la concepția clasică de alcătuire a rețelelor geodezice în favoarea determinării de poziții

prin sisteme inerțiale. Totodată, s-a trecut la alcătuirea unor baze de date digitale pentru militari, care aveau nevoie rapid de hărți precise și detaliate ale zonele și direcțiilor strategice, atât în timpul exercițiilor comune, cât și în caz de război. De asemenea, colonelul Marian Rotaru cunoștea faptul că în armata sovietică se experimentase la mijlocul anilor '80 „un sistem automatizat de comandă, alcătuit, în principal, dintr-un calculator, display-uri și plottare (înregistratoare grafice - n.r.) dispuse pe 24 de autospeciale, cu ajutorul cărora o situație tactică se poate înregistra, transmite sau reține simultan, spre consultare”. La rândul lor, cercetătorii americani au experimentat în aceeași perioadă „un sistem similar, dispus pe o autospecială, care se bazează pe

un display color cu plasmă și un calculator în care este generat întregul set de simboluri tactice, cu ajutorul cărora situația tactică se transpune automat pe display. Avantajele sistemului constau în gabaritul redus și utilizarea unor calculatoare de dimensiuni relativ mici”. Încă din anul 1986, colonelul dr. ing. Marian Rotaru a prezentat în România avantajele sistemului GPS, precum și a imaginilor preluate și transmise de sateliții plasați pe diferite orbite ale Pământului, astfel: „Un specialist de la NASA, întrebat fiind dacă nu devin vizibile și numerele de identificare ale avioanelor, în cazul mării fotografiilor luate de sateliți, a răspuns că este posibil să se vadă chiar și niturile de pe aripă”. Șeful Direcției Topografice Militare preciza că „realizarea MDT (modelului digital al terenului în

România - n.r.) reprezintă un proces complex de lungă durată, așa cum rezultă și din experiența acumulată de alte țări (SUA, RD Germană, RS Cehoslovacă ș.a.). Numai pentru culegerea informațiilor referitoare la relief, cei de comunicații și localități principale, precum și pentru stocarea lor pe suport magnetici compatibili cu calculatorul se poate estima o durată de 4-5 ani. Pentru realizarea MDT sunt necesare sisteme tehnice de culegere, stocare, prelucrare și extragere a datelor topografice numerice. Printre aceste sisteme, fără de care nu se poate realiza MDT, un rol de seamă îl joacă «sistemul cartografic interactiv» care deja a intrat în preocupările Direcției Topografice Militare pentru realizare, ca model experimental, până în anul 1990”.
Dr Petre OPRÎȘ

ARTICOLUL ZILEI

Șantierul, ca o familie

Șantierul e o lume în mișcare, în care zilele nu seamănă între ele. Un șantier nu seamănă decât cu un alt șantier, dar câte probleme specifice nu ridică fiecare lucrare, solul, roca, intemperii. Starea de șantier, căci, da, este o stare pe care au trăit-o toți acei știuți și neștiuți meșteri Manole și Anele lor, câte îi vor fi urmat prin barăile de pe coclauri, această stare sublimă, ce dă adevărată măsură a puterii omului, conține un fascinant potențial artistic, al cărui filon este tot mai mult explorat în opere literare, plastice, cinematografice, teatrale. Apreciați publicist și autor al unor lucrări dramatice difuzate până acum pe călea undelor, pe micul ecran sau tipărite în publicațiile culturale, consecvent problematicii actualității, în recenta sa piesă „Fă-

ră aprobare” sau, ce a văzut lumina rampei la Teatrul Mic, Petre Ispas ne oferă un tablou viu, convingător al vieții făuririi de lumină de pe un mare șantier hidroenergetic al țării. Un portret colectiv, desenat cu mâna sigură, un traseu dramatic plin de prospețime și suspans. Sosirea pe șantier a inginerului Dinu Munte, „de la centru”, fost coleg cu actualul director, cu delegație”. Răducu Flușcă, poreclit „Împărțutul”, declanșează resorturile acțiunii. Dinu caută să înțeleagă împasul sentimental și profesional în care a ajuns vechiul său prieten, ajutându-l pe el și șantierul să-și câștige cadența, încrederea, forțele. „Reportaj dramatic” și-a subintitulat Petre Ispas această pasionantă dezbatere despre om, despre omul nou, și, într-adevăr, personajele preiau din

zona reportajului autenticitatea, firescul, iar din cea a dramaticului confruntarea cu vitregiile naturii, cu inertiile de tot soiul, accentele comice, unde sentimentale. Colectivul Teatrului Mic slujește cu devoțiune și exemplar profesionalism textul propus de Petre Ispas. Regizorul Cristian Hadjicula impune un ritm alert spectacolului, evidențiind „momentul de adevăr” al fiecărui personaj. Scenografia Maria Miu folosește cu efect aparatura tehnică a scenei, actorii Petre Moraru, Eugen Cristian Motriuc, Iuliu Popescu, Marius Ionescu, Florin Călinescu, Monica Mihaescu, Eusebiu Ștefănescu, Ion Lupu caracterizează convingător și nuanțat „familia” șantierului condus de Răducu „Împărțutul”, insinuat de anii de izolare în care nu

și-a găsit timp să-și întemeieze propria familie. Actorul Nicolae Iliescu sugerează cu finețe trăirile complexe ale eroului său, iar prietenul, Dinu - căruia actorul Nicolae Pomije îi conferă gravitate, umor, combustie interioară -, apare ca însuși glasul propriei conștiințe. Interesante portrete de contemporani, ce-și asumă răspunderile morale ale colectivului, ne propun actorii Ioan Chelaru Stincă. Maria Ploae, interpreta Sandrei, definește cu sensibilitate o ființă, la început deusolată, ce-și caută locul și rostul vieții. Densă, cu o replică percutantă, piesa „Fără aprobare” de Petre Ispas demonstrează talentul unui autor matur, care și maturitatea mereu tinerei trupe a Teatrului Mic.
Femeia, nr. 10/1989

Muncă forțată pe câmpiile socialiste

(Urmare din pag. 1)

De comun acord, dar obligatoriu

O altă formă de muncă forțată obligatorie larg răspândită în satele românești era cea a „acordului global”. Așa cum arată numele, acesta era un acord, un fel de contract între indivizii și CAP-uri, prin care primii se obligau să lucreze anumite suprafețe de teren. Lucrările carese pretau mecanizării, precum aratul, semănatul și, după caz, ierbicidatul, erau făcute cu ajutorul tractoarelor din întreprinderile de Mașini și Tractoare. Munca manuală, precum prășitul și culesul, era făcută de „arendas”. Inițial, astfel de contracte erau avantajoase și de aceea oamenii se grăbeau să le încheie. Cu timpul

însă, o dată cu criza economică în care regimul se afla, condițiile au devenit din ce în ce mai dezavantajoase, iar astfel de „acorduri” au devenit obligatorii. Astfel, pe la sfârșitul anilor '80, fiecare locuitor de la țară era obligat să ia teren în „acord global”, indiferent dacă lucra sau nu în agricultură. Pentru aceasta primea o adeverință pe care trebuia să o prezinte la locul de muncă, pentru a nu fi dat afară. De fapt, contracte de acord global erau încheiate chiar și cu instituțiile din sate care aveau prea puțin de-a face cu agricultura. În cazul școlilor, aceasta însemna că elevii de 11, 12 ani erau scoși nu numai la cules, dar și la munci mult mai grele, precum prășitul. Aceasta plus dificultățile logistice presupuse de deplasarea copiilor spre locul unde trebuiau să lucreze transformau asemenea activități

într-o adevărată corvoadă. Despre aceasta, prof. Bănică își amintește că „în '87 intrasem în conflict cu organizația locală de partid de aici, de la nivelul comunei. Ne făcuseră putoși, că nu luăm acord global, că nu știu ce. «Toată lumea ia, numai voi nu vreți să luați! Să vă vad la acord global, și voi, și copiii!» Mă gândeam ce să fac! Aveam două clase după-amiaza, de a cincea și de a șasea. I-am trimis acasă, să se schimbe și să aducă sape. Unii s-au schimbat, alții cu cravata de pionier la gât au venit cu sapele. Unde să te duci? Am întrebat unde puteam prăși mai aproape de sat, că n-aveam mașini să ne pună la dispoziție, să ne ducă. Și, chiar dacă ne puneau, era o prăfăraie, se făceau copii praf, tot un praf, că trebuia să ne urcăm în mașină ca animalele, așa eram transportați!”.
Cornel MICU

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Primirea a fost una după tipar. Au fost întâmpinați de primul-secretar al Comitetului județean de partid, Alexandrina Găinușe, și de o formație alcătuită din membri ai gărzilor patriotice și ai detașamentelor de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, care a prezentat onorul. S-au oferit pâine, sare și flori.

Recoltele bogate ale Ialomitei

Primul obiectiv al vizitei a fost un lan cultivat cu hibridul de porumb Fundulea 450, unde Nicolae Ceaușescu a dat „indicații prețioase” privind cultivarea și întreținerea plantelor. Însoțit de președintele cooperativei, Constantin Călin, „a examinat cu atenție modul în care se prezintă lanul și a cerut ca anul viitor să se extindă în cooperativă experiența acumulată privind cultivarea în rânduri dese a porumbului”. S-au făcut măsurători și la sfecla de zahăr, estimându-se că se vor obține producții-record de 130.000-140.000 kg sfeclă la hectar.

Pe platformele industriale

Sosirea oficială în județ a avut loc pe platforma industrială a municipiului Slobozia, „unde se aflau mii și mii de cetățeni”. În aplauzele, uralele și aclamațiile celor prezenți, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au luat loc într-o mașină deschisă, îndreptându-se spre primul obiectiv înscris în program de lucru - Întreprinderea de ulei din Slobozia. „Au oferit lămuriri suplimentare asupra producției ministrului Industriei Alimentare, Paula Pricteasa, și directorului întreprinderii, Gheorghe Bălan, care au subliniat că s-au înregistrat creșteri de 15%-20% față de parametrii proiectați, s-au utilizat noi surse de materii prime - sămburi de tomate și de struguri - pentru obținerea de diverse uleiuri tehnice. Următorul obiectiv a fost Fabrica de furfural de pe platforma Combinatului de Îngrășăminte Chimice Slobozia, după care delegația s-a îndreptat spre tânărul oraș Jândărei, unde au vizitat întreprinderea de industrializare a sfeclei de zahăr și Fabrica de ulei.

Turul României

A început cea de-a 27-a ediție a competiției internaționale de ciclism, „Turul României”. Startul festiv a fost dat la 11:30, pe Stadionul Tineretului din București, iar startul tehnic - 30 de minute mai târziu, pe șoseaua București - Buftea, de la Mogosoaia. Traseul era împărțit în opt etape și urmărea itinerariul: București, Ploiești, Buzău, Gh. Gheorghiu-Dej,

Piatra-Neamț, Miercurea-Ciuc, Târgu-Mureș, Alba-Iulia, Râmnicu-Vâlcea, București. Sosirea era prevăzută pentru duminica următoare, tot pe Stadionul Tineretului, în jurul orei 14:30.

Telegrame de felicitare

Ciprul și Nigeria își sărbătoreau zilele naționale. Ambele republici sărbătoreau 29 de ani de la proclamarea independenței. Cu această ocazie, Nicolae Ceaușescu a trimis câte o telegramă șefilor de stat, Gheorghios Vassiliou și generalul Ibrahim Badamasi Babangida. Dacă telegrama care a luat drumul Ciprului a fost una scurtă, care conținea obișnuitele felicitări cordiale și urări de sănătate și fericire, cea adresată președintelui nigerian vorbește despre prietenie și cooperare. „Sunt încredințat că raporturile strânse de prietenie și cooperare statornicite între Republica Socialistă România și Republica Federală Nigeria vor cunoaște și în viitor o dezvoltare și diversificare tot mai largă, spre binele popoarelor române și nigeriene, în interesul cauzei păcii, securității și colaborării internaționale”.

Curs de cinematografie la „Scala”

Întreprinderea cinematografică municipală București a inițiat, începând cu luna octombrie, un curs de cultură cinematografică pentru elevi, intitulat „Scurtă istorie a cinematografului”, care urmărea să sublinieze mesajul educativ al filmului. Prelegerile susținute de critici, regizori, scenariști, actori erau însoțite de proiecții de filme în temă și urmau să aibă loc lunar la Cinematograful „Scala”. Elevii din școlile bucureștene interesați de acest curs erau invitați să-și facă abonamente prin consiliile organizației pionierilor din fiecare sector.

Ritm scăzut în agricultură

Rapoartele oficiale anunțau restanțe mari la culesul porumbului. La soia, recoltările fuseseră realizate pe 86% din suprafața cultivată, la cartofii de toamnă, pe 89% din suprafață, iar la porumb, numai pe 48% din suprafață. Frunțele erau județele Călărași și Teleorman, cu o recoltă strânsă pe 72% și respectiv 71% din suprafețele cultivate, și Sectorul Agricol Ilfov - 84%.

O altă problemă apăsătoare în agricultură era depășirea vitezelor la semănat, cu atât mai mult cu cât se anunțau ploii în întreaga țară, iar grăul fusese semănat pe numai 27% din suprafața prevăzută. Printre codage se numărau județele: Bistrița-Năsăud, Sălaj, Cluj, Harghita, Bacău.

Alexandra ZOTTA

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Cu tărtăcuța-n apă și scoica-n băț, la Jurilovca și Portița

(Urmare din pag. 1)

De copii dădeam singur fuga în casă, rupându-mă de la joacă, la ora la care începea Telediclopedia. De acolo mi s-a și dezvoltat gustul pentru istorie și arheologie. Vara în schimb, era altceva. Mergeam la plajă, la pescuit, la munte. Zilele erau lungi și calde, iar nopțile erau... pline. Vara nu prea mai simțeam lipsurile. În '89, la începutul verii, am dat treapta a doua la liceu.

Țin minte că taman în timpul examenelor a venit și frate-miu acasă care a stat doar vreo două zile fiind și el în sesiune. Avea la el «Quo Vadis», pe care încă n-o citisem, așa că între examenul de fizică și cel de mate am fost foarte ocupat cu studiul romanului lui Siemkiewicz. După treapta a doua, am plecat la Jurilovca, la canalul 5, între Razem și Golovița. Stăteam la niște buni prieteni de-alor mei. La ei trăgeam în fiecare vacanță de vară și cam în fiecare S.R.L. al părinților. Așa am și descoperit pescuitul, de când aveam 5 ani, tot la Jurilovca. Iar de atunci, n-am mai putut dormi de nerăbdare în niciuna din nopțile premergătoare unei plecări. Cam de pe la 8 ani, ai mei au început să mă lase acolo câte 2-3 săptămâni. Prindeam raci, înotam prin canale, necăjeam taurii aia sălbăticici care uneori mă și

luau la alergat prin baltă, mă uitam la șerpi, pândeam păsările... Sâmbăta, când veneau ai mei, traversam lacul, la Portița, iar acolo ne aștepta Brigada de pescari de mare cu ciorbă pescărească (în care băgau oamenii aia toate soiurile de pește: morun, lufar, ceșuță, hamsii - pe-astea le fierbeau în sită ca altfel nu mai rămânea nimic din ele). Aveam timp s-o facă până ajungeam, că noi străbăteam lacul în vreo două ore cu Antares (barca lor motorizată) până acolo. Ne aștepta și putineii cu icre negre, din care mâncam direct cu limba de lemn. La Portița era o plajă sălbatică pe care era Brigada asta și o cârciumioară de stof. O cvasi-pustietate ideală.

Acolo, la Jurilovca, am descoperit cât de bune sunt cojile de pepene galben după ce le ții la uscat pe casă. Se făceau precum caisele confiate. Bine, de exemplu în anul acela, după treaptă, am încercat și varianta aceea de pepene galben rotund, răpanos, injectat cu vodka. Și n-aș putea spune că așa erau răi, dimpotrivă... Toate astea se repetau an de an la Jurilovca. An de an stăteam la pescuit, mă bronzam pierzând vremea cu nesăț, mâncam din ciorbă cu scoici pe care le legam de bețe - pe post de linguri și scoțeam apa de ploaie din bazin cu niște tărtăcuțe uriașe - ce creșteau în fața casei prietenilor noștri - pe care

le tăiam pe jumătate și le transformam într-un soi de polonice, pe care chiar și Ismail, devotatul bucătar de pe Speranța, ar fi fost invidios. Se schimbau cărțile pe care le luam după mine, mă schimbam eu, pe nesimțite, încărungaș părul prietenilor, în rest totul era la fel, de parcă timpul nici nu trecea pe-acolo. Ei, altfel a stat situația când m-am întors la viața agitată de pe malul, mai sudic, al mării... După ce preț de vreo două săptămâni eu și cu vâr-miu ne-am lungit ochii după suedezele ce făceau plajă în zona Dorna - că de-aia ne și plăcea să mergem acolo - am plecat cu ai mei în concediu. Am fost pe Valea Cernei, la Herculeana, la Oravița... Oravița ca Oravița, dar mai târziu am constatat că toți cei ce fuseseră în anii aceia acolo aveau un punct de reper comun în discuții - piața sârbească... Puteai să vezi acolo ce nu mai văzuse decât prin revistele capitaliste răsfoite pe sub mână. Ceasuri electronice, Otteri, blugi, gumă de mestecat - și nu Gumela - televizoare color... sârbi cu Opelurile lor Kadett meseriaș... A fost ultimul concediu cu ai mei. N-am vrut să merg, dar până la urmă au fost câteva motive foarte întemeiate pentru care nu mi-a părut rău deloc.”

(a continuat Paula Anastasia TUDOR)

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Luna octombrie debutează cu o vreme „zburliată”, plină de vânt rece și turbulent. Nori când negri și greoi, când albi și zdrențuiți trec pe cer. Soarele apare brusc și înviorător, dar se stinge la fel de repede. Vântul se întepete în răstimpuri și, trecând prin plopii stufoși, se aude ca o revărsare de ape. Eu stau la locul meu din odaie și mă întunec sau mă luminez după mișcarea „ondulatoare” a celor ce se întăpăie afară. Sunt dincoace de fericire și nefericire, într-o „recreație” mută a privirii. Lidia îmi citește din când în când paginile din amintirile lui Jean Negulescu (Drum printre stele, Sunt savuroase

și stenice. Acest român ineztrăat cu toate harurile a parcurs un drum de invidiat într-o lume fascinantă, printre idoli și personalități de seamă ale artei moderne, el însuși fiind o figură de marcă în creația cinematografică. Portretele schițate în cartea sa dovedesc un remarcabil talent literar. Un oltean dintre cei mai autentici, care a dat strălucire (pretutindeni) numelui de român, situându-se firesc și fără complexe în cadrul elitei mondiale a culturii, ca atâția alți români de vază din prima jumătate a acestui secol și chiar de mai târziu. Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes, Ianuarie 1955 - martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 734

C.N. vizitează (ne informează Radio București) și tot vizitează lanuri de porumb unde se obțin recolte-record (1-auzi: 15.000 de tone de grâu la hectar și 50.000 de porumb) față de care americanii pălesc de invidie... Minciuna e ridicată la rang de religie... Apropo, azi-le-am dus pe mama și pe tanti Rica la două mânăstiri: Ghighiu (de maici) și Cernica, unde un călugăr se va ruga și pentru binele meu... De care chiar am mare nevoie... Am revăzut-o pe Ioana, pe care am cunoscut-o în vară... și mâine plec la București, pentru mult timp, la TIB '89... Câtă nevoie am de o femeie adevărată lângă mine... Poate va fi Ioana... Deocamdată o am doar pe Margareta... Adrian Feteacă, Jurnal nepublicat

N-AU ȘTIUT CĂ VOR FI EROI

Călin Nemeș: Cu pieptul gol în fața gloanțelor

(Urmare din pag. 1)

„Călin? A fost un copil minunat, poate ușor timid. De mic avea înclinație pentru poezie și adunase caiete întregi cu versuri scrise de el. Apoi, după liceu, a făcut Facultatea de Teatru la Cluj, în clasa profesoarei Melania Ursu. În 1989 era actor la Teatrul de Păpuși din Cluj. Poate că asta pare un soi de joacă pentru copii. Dar nu este deloc așa. De fapt, este foarte greu. Deși par doar niște simple jucării, păpușile sunt foarte greu de manevrat. În sincronizarea mișcărilor este și mai grea. Apoi mai este nevoie și de măiestria actorului, de vocea lui, care le dă viață tuturor acelor personaje. Toate la un loc fac acest gen de artă deosebit de complicat și de greu de exercitat. În vara lui 1989 Călin a avut mai multe spectacole prin Maramureș. Cu siguranță că așa este. De fapt, se știe că, deși copii sunt cei mai importanți dintre „beneficiarii” săi, teatrul de păpuși nu este nici pe departe o copilărie. Dar ce fel de om era Călin în afara meseriei sale? „Era un băiat foarte deschis. Un om cu foarte mulți prieteni. În orlunde ajungea el se strângea lumea, de parcă acolo s-ar fi pus la cale un cenaclu. În afara mânăririi marionetelor, Călin recita foarte frumos. În plus, avea și monologuri comice. În vacanțe era prezentator la Casa de Cultură a Studenților din Cluj. Dar dincolo de toate aceste aspecte era un tânăr foarte prietenos. Peste tot se cunoștea cu foarte multă lume, iar când trecea pe stradă se saluta cu majoritatea celor pe care-i întâlnea. Nu prea avea timp pentru el însuși. În vara anului 1989 s-a dus la Galați, la un spectacol unde a fost chemat de Vasile Șeicaru.

Călin Nemeș: „Trageți, am o singură inimă!” Vorbe simbol rămase în memoria revoluționarilor de la Cluj, dar și din toată țara FOTO: Răzvan Rotta

să dea prea multe amănunte, le-a spus părinților: «O să mă omoare aștia, or să dea cu mașina peste mine ori o să mă omoare și nimeni n-o să afle cum». Era un om sufletist, suferea pentru toate porcăriile pe care le vedea în jurul său.”

În decembrie 1989, Călin Nemeș era însurat și avea o fetiță, Patricia. Atunci, la 21, și-a dus copilăria la gradiniță și apoi a plecat la teatru. În ziua aceea zi flică sa nu l-a mai văzut niciodată. După-amiază nu s-a dus la gradiniță, ci a rămas în oraș. Acolo, în zona Pieței Libertății, în jurul orei 15:30 se adunaseră aproximativ 40 de clujeni. Printre ei, în mijlocul și, adeseori, în fruntea lor, s-a aflat Călin Nemeș. Ușor încrâncenati, oamenii au început să scandeze lozinci de simpatie cu Timișoara, dar și anticomuniste și

anticeaușiste. În plus, încercau să-și convingă concetățenii să li se alăture. În plină acțiune, Călin Nemeș a ajuns în fața plutonului condus de căpitanul Carp Dando. Unde, la un moment dat, s-a dezbăcut până la brâu și a rostit o frază devenită un adevărat simbol al Revoluției: „Trageți, am o singură inimă”. În clipile care au urmat, ofițerul Carp a încercat să-l oprească de a mai vorbi oamenilor din jur. Apoi, între cei doi s-a declanșat o scurtă confruntare fizică în urma căreia militarul s-a împușcat singur în picior. Considerând că îi atacă șeful, unul dintre soldați a deschis focul, fără nici o sosită, asupra lui Nemeș. Actorul a fost împușcat în zona șoldului drept, dar fără atingerea unor organe vitale. Dar tot atunci, în acele clipe dramatice, a fost ucis pictorul

Lucian Matîș, fost coleg de liceu și bun prieten cu Nemeș. Când a văzut că militarii deschis focul, Matîș a încercat să fugă, dar a fost împușcat mortal din spate.

Rana gravă pe care a primit-o în acele momente l-a trimis pe Nemeș pe paturile spitalului, unde s-a chinat timp de peste două luni. În anii care au urmat, atât căpeteniile Armatei, cât și procurorii militari care au anchetat inițial Dosarul „Revoluția de la Cluj” au făcut tot posibilul să ascundă vinovățiile militarilor. Ca o culme a cinismului și perfidiei, au început să le acuze chiar pe victime de provocarea aceluia dezastru criminal. În Nemeș a fost unul dintre primii atinși de acest bumerang pervers. Din acele momente, situația lui a devenit deosebit de dramatică. Prob-

leme legate de viața sa personală, dar și scârba pe care a trăit-o văzând că, de fapt, fostul regim comunist supraviețuiește deghizat sub o formă așezată democratică l-au făcut pe Nemeș să plece din viață prin propria lui voință: s-a sinucis la 8 iulie 1993.

De fapt, împrejurările concrete ale morții sale nu au fost niciodată deplin elucidate. La înmormântarea lui, cineva a spus: „Peste 30 de ani, lui Călin i se va ridica un monument în Cluj. Dar, până atunci, mai sunt încă zece ani. În până la ipotetica împlinire a acelei profeții părinții lui Călin Nemeș nu mai au nimic de făcut decât să regrete că lumea l-a cam uitat pe fiul lor. La fel cum uitate sunt și evenimentele petrecute acum 20 de ani.

Vasile SURCEL

RADIOGRAFII CULINARE

Zacuscă în tuci

Vara anului 1989 a fost numai bună pentru o recoltă bogată de legume și fructe. Așa că atunci când a venit toamna, vremea zacuștilor, bucătăria mamei s-a umplut repede de toate legumele. Roșiile, ardeii, cepele, morcovii, vinetele, adunate din propria grădină, de la tanti Mia sau de la tanti Ileana, la care s-au adăugat și ciupercile culese de la pădurea din Valea Armanului (cum se numește păduricea din satul copilăriei mele), toate au fost sortate, spălate și tăiate pe măsura din curte, gata pentru marea provocare: o zacuscă ce avea să ne bucure fiecare dimineață de iarnă. (Mi amintesc astăzi cum un borcan din acea zacuscă ne-a salvat de foame în noaptea de 23 decembrie când, mergând la buniicii din Teleorman, am înnoptat în Târgoviște, pentru a nu mai trece prin Bucureștiul revoluției care era în toi.

sucul de roșii (bulionul), sare, piper (boabe) și dafinul. Dacă zacusca nu are lichid suficient în ce să fiarbă, se pun 100 ml apă sau zeamă de la ciuperci. Se fierb la foc mic 30 minute, având grijă să se amestece din când în când să nu se ardă. Se adaugă și ciupercile tăiate după preferință, mai mari sau mai mici, și se mai fierbe 45 de minute. Se gustă și dacă este acrișoară se pun o linguriță sau mai multe de miere. Dacă puneți zacusca în borcane, acestea trebuie sterilizate. Zacusca fierbinte se pune în borcane. Acestea se închid bine și se pun într-o oală cu un șervet curat sau cu hârtie pe fund (ca să nu pocnească la fier). Se acoperă complet cu apă caldă. Se lasă să se sterilizeze la foc mic cam o ora de când începe apa să fiarbă. Se stinge focul și se lasă să se răcească. După ce s-au răcit se pun în câmară și eventual li se pun etichete.

Cum am ajuns în Târgoviște la miezul nopții, nu am găsit nici un magazin deschis pentru a ne lua ceva de mâncare, am apelat la borcanul pe care îl pregătisem pentru bunici).

Dar să revenim la faimoasa zacuscă a mamei pe care în acea toamnă a preparat-o într-un tuci urîș (în viziunea copilului de 13 ani). I-am cerut minunata rețetă, pe care mi-a dat-o mulți ani mai târziu, însă cu ingrediente mai puține, ținând cont că eu nu voi repeta niciodată experiența ei de a prepara atât de multă. Iată care sunt cantitățile: 2 vinete mijlocii, 3 ardei grași mari, o ceapă mare, 225 ml suc de roșii, 60 ml ulei, 200 g ciuperci, 2 foi de dafin, sare și piper. Se coc vinetele și ardeii pe aragaz sau în cuptor.

Mama mi-a explicat că este mult mai bine să fierb zacusca în tuci pentru a nu se prinde, plus că și gustul zacuștii este mai bun într-un astfel de recipient.

În toamna aceea, pentru că a avut legume din plin, mama a mai preparat ceva: salată de legume, din 3 kg ardei verzi, 3 kg goșogari verzi, 3 kg gogonele, un litru ulei, un borcan de muștar, o jumătate de litru de oțet și doi litri de apă. A spălat legumele și le-a tăiat în sferturi sau felii. A pregătit o soluție din oțet și apă în proporție de 1 oțet la 2 apă, în care a opărit foarte puțin toate legumele, după care le-a lăsat să se răcească pe o tavă. A făcut apoi o maioneză din muștar și ulei, a pus sare după gust și a amestecat cu toate legumele. Compoziția a pus-o în borcane. A mai adăugat câteva bucățele de hrean în fiecare borcan, pentru ca preparatul să reziste mai bine. Toată iarna am mâncat această delicioasă salată de toamnă ca garnitură la diverse fripturi. Despre inegalabilele murături pe care le-a pus mama în aceeași toamnă, într-un articol viitor.

Carmen DRĂGAN

Femei pierdute pentru societate

(Urmare din pag. 1)

Unele păseau elastic și încrezător; simțeau arcuirea pulpelor în rochiile lor strâmte și bucuria de a fi femei, femei adevărate. Altele topăiau, într-o adolescență întârziată, treceau în gașcă cu alți studenți și erau mai gălăgioase. Încă nu se descoperiseră, încă nu erau femei și încă n-aveau pic de tandrețe.

„Tandrețe vine numai cu suferința, domnule coleg, zicea Tămaș. O femeie trebuie să trăiască o decepție majoră ca să ajungă să fie tandră. Altfel, sunt niște animale superbe, le iubești, dar între două partide de amor te simți singur și trist. Nu te uita după ele. Mai așteaptă-le!” Erau și femei cu pas trist, singure... „Auzi, Tămaș, ție nu ți se pare că femeile triste sunt mai frumoase? Adică, nu sunt mai frumoase, ci mai expugnabile. Ai o șansă în plus să le cucerești, să le faci să te iubească și parcă sunt mai misterioase, pentru că tac mai mult. Auzi, bă, ce zic? După care te uiți?” „Nu mă uit după nimeni.

Mă gândeam la ce zici. Eu, când nu vorbesc, gândesc. Tu poți să concepi așa ceva?... Nu-i suficient să fie triste, trebuie să reinvețe să iubească. Pe unele le sterilizează complet o decepție, un eșec. Dacă au noroc, ies din ea când au un copil. Dacă nu, sunt pierdute pentru societate. O femeie tandră e o femeie care

iar iubește după ce a suferit. Suferința i-a adâncit sufletul.” Și când spunea asta, Tămaș se uita la cer, nu se mai uita pe stradă.

„Nii, bă, toapele!” Toapele păseau apăsat, râdeau zgometos, se îmbrăcau fără gust, aveau puține idei, dar fixe. „Astea vin la facultate numai ca să se mărite mai bine. Sunt ca gămile alea care, alergate de cocos, se gândesc că dacă fug sunt proaste, dacă stau, zice lumea că sunt curve, și atunci se împiedică. Nii la ele, cum pășesc, ce mers împiedicat au!”

Ore întregi stăteam cu Tămaș pe terasă, dar la sfârșit nu mai vorbeam de femeile pe care le vedeam, ci despre Adela, femeia care ne făcea să visăm, cea mai frumoasă pe care am cunoscut-o. Dar despre ea o să-ți povestesc prin vii grai.

Într-o zi, când am ajuns la școală, l-am găsit pe Tămaș în poarta școlii. „Nu mai țin nici o oră azi. Mă duc să beau cu pisica. Și să știi că nu mai vin niciodată pe terasă la Cluj.” „Da, ce-i cu tine? Te-a pupat Todea pe frunte azi-dimineață?” „Lasă-mă în pace!”, și-a plecat supărat, parcă mai adus de spate decât altă dată. După două zile, mi-a spus ce-a fost. „Eram în autobuz, veneam înapoi de la Cluj și-am văzut o frumoasă de femeie, mă, tu știi ce-i aia? (imi închipuim; când îi plăcea ceva foarte mult, ochii i se făceau mici și strălucii-

tori) O frumusețe, ce mai. Și m-am ridicat să-i cedez locul, măi fratele meu, și n-a vrut, și eu am insistat, și iar a refuzat și m-am uitat atunci adânc în ochii ei și am înțeles de ce nu voia să se așeze: că mă socotea deja prea bătrân ca să mai cedez locul. Mă înțelegi? Nu mai am nici măcar dreptul să cedez în autobuz locul unei femei, atât sunt de bătrân că mi se iartă totul, până și mojițiile! Și așa m-am și simțit, dintr-o dată bătrân, bătrân, ca un dinozaur din pleistocen. Asta e! S-a rupt ceva în mine. Te duci tu pe terasă și-mi povestești ce ai văzut...” Am mai fost, dar nu mai avea nici un farmec. Mă simțeam singur și trist și mai îmbătrânit...

M-a legat o prietenie deosebită de acest om. A ieșit la pensie în '89 și a murit imediat după aceea. După '90 au venit tot felul de occidentali pe la noi pe la catedră să ne întrebe cum am rezistat sub dictatură. Unul dintre ei, un psihanalist francez, a făcut și un documentar pe care l-a prezentat la televiziunea franceză. Toți răspundeam încruntându-se, ca și cum ar fi văzut iar fantomele trecutului. Eu mi-am adus aminte de Tămaș. Și am zâmbit.

Mircea MICLEA
Fragment din volumul Mihaela Miroiu, Mircea Miclea, R'Estul și Vestul, Polirom, 2005, p. 117-120

RESTITUIRI

„Brașoveanului” i s-a refuzat transferul în Brașov

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Direcția a II-a
Nr. 231/I./D./0015313 din 22 septembrie 1989
Strict secret
Exemplar nr. 1
Nr. 0030187
29.09.1989
T. Filip
Vă ocupați personal și raportați
Către Securitatea Județului Constanța
La adresa dvs. Nr. 200/B.I./0030024 din 07 august 1989 privind dosarul de urmărire informativă „Brașoveanul”, vă comunicăm că propunerea dumneavoastră de transferare a obiectivului în municipiul Brașov nu este încă oportună, existând riscul creării unui precedent.

„Brașoveanul” va rămâne în continuare în atenția dumneavoastră la domiciliul și locul de muncă stabilit.

Anexat vă restituim dosarul de urmărire informativă nr. 3160.

Locțiitor șef
Locotenent colonel
Ss/Flutur
Direcție Șef de serviciu
Căpitan Dan

Ss/ Manea Marian
Eroi pentru România: Brașov
1987 - 15 Noiembrie
(mărturii, studii, documente), București, Editura Semne, 2007, p. 461-462.

321280
22.09.1989
post 22/25
U.M. 0800/112
Notă semnătură indescifrabilă: Se va exploata în DUI. Primit azi 24/9 semnează II. co. Deleanu Vasile.
IORGU II
Ora 18:40 cheamă 69.22.08. Revnă Violeta Moinești 14, bl. 205, sc. A, ap. 51.
Elena, soția ob-lui discută cu Leti despre aprovizionarea cu produse agroalimentare. Leti spune că a sunat-o Mircea Ciovașiu să o întrebe dacă nu-i vinde și lui niște struguri. Cu această ocazie Mircea Ciovașiu s-a interesat despre situația obiectivului. Leti l-a spus acestuia că „IORGU” a fost eliberat din închisoare și se află acasă.
Din discuția celor două

Strict secret
Ministerul de Interne
Exemplar unic

Departamentul Securității Statului
Securitatea Municipiului București
Serviciul Independent „F”
Nr. f/di/00198244 din 22.09.1989
Către
Serviciul 110
Notă
Privind filajul obiectivului „Iorgu” efectuat în ziua de 21.09.1989, între orele 6:00 și 23:00
Activitatea obiectivului.
La ora 19:05 „Iorgu” a ieșit de la domiciliu, împreună cu soția, au mers pe aleea din spatele blocului, Str. Jiului, B-dul Tipografilor și la ora 19:45 s-au oprit la casa de bilete a Grădinei Cinema „Parc”. De aici au cumpărat bilete apoi au intrat și au vizionat filmul „Păsările” ora fiind 19:45.
La ora 22:00 „Iorgu” împreună cu soția au ieșit de la cinematograful și pe același traseu au revenit la domiciliu unde au intrat la ora 22:30.
Până la ora 23:00, când postul de filaj a fost suspendat, „Iorgu” nu a mai plecat de la domiciliu.
Semnătură indescifrabilă
Extras din dosarul de urmărire informativă al lui Dumitru Iuga, provenit din Arhiva CNSAS

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu JURNALUL
NAȚIONAL
CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10,9
LEI

Cartile se distribuie la chioscuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

MIȘCĂRILE DIN UNGARIA

El Pais din 1 octombrie 1989 scria despre reacțiile retrograde ale guvernului de la București în contextul transformărilor care cuprinseseră alte țări din Europa de Est.

„Scandalosă inițiativă a României întreprinsă față de Partidul Muncitoresc Unificat Polonez, prin care solicită, în numele intereselor socialismului, ca guvernul condus de un lider al Solidarității să fie izolat, reflectă – potrivit răspunsului dat de comuniștii polonezi – permanența unui spirit intervenționist din sectoarele ultraconservatoare ale guvernelor Europei de Est. Spirit care amintește de doctrina Brejnev și care reprezintă un adevărat pericol pentru reformele care sunt în desfășurare. Această atitudine mizează pe relațiile dintre partide, ca și cum ar exista între ele o solidaritate mai presus de orice evoluție către democrație. În lumina acestor fapte, reforma din Ungaria este în mod particular interesantă, pentru că acționând cu îndrăzneală nu a fost realizată de forțele de opoziție, cum se întâmplă în Polonia, ci în interiorul partidului. Următorul congres al comuniștilor maghiari va fi primul exemplu din Europa de Est al unei reuniuni de acest fel desfășurată în contextul transformărilor furtivoase.

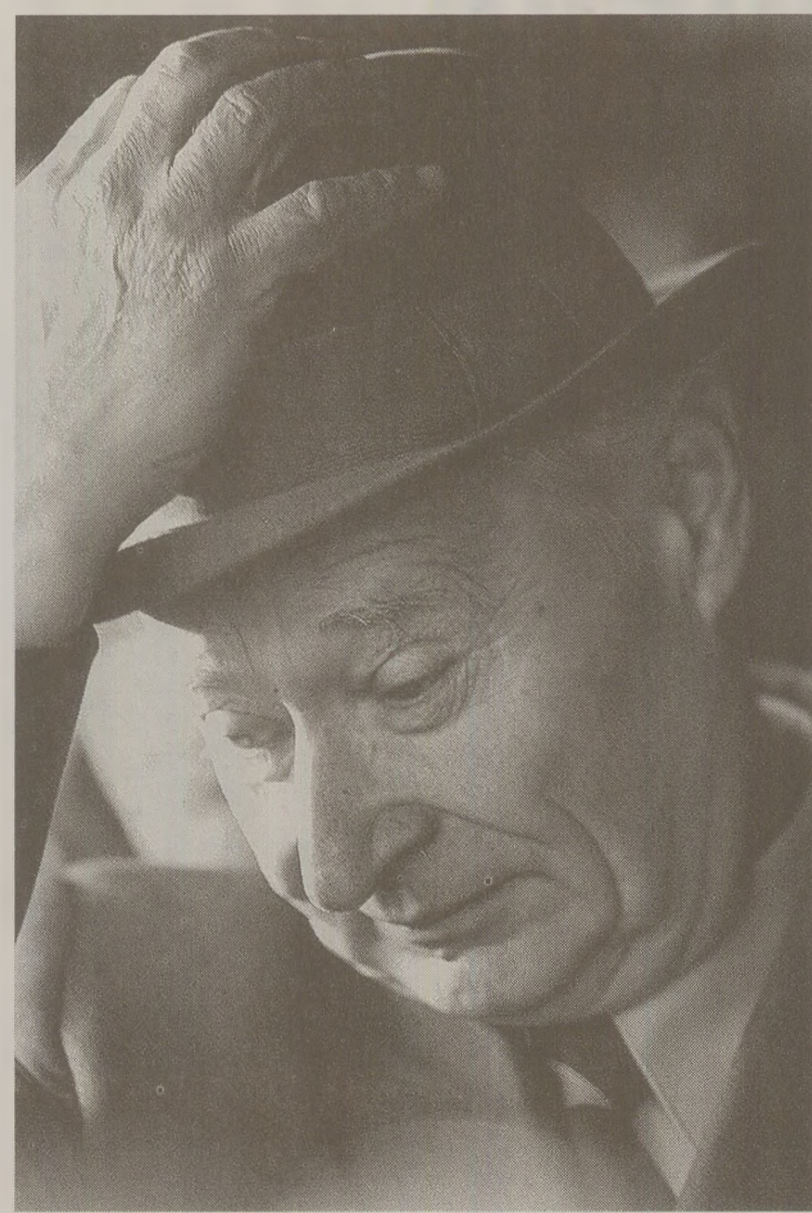
În ciuda tuturor probabilităților, de la congres au ieșit consolidate forțele reformatoare, conduse de Nyers și Pozsgay; de mai multe luni, generalul Grosz este izolat. Reformatorii nu își ascund obiectivul, unul foarte greu de îndeplinit, acela de a conferi partidului o nouă imagine și chiar o nouă denumire. Să demonstreze opiniei publice că se transformă într-un partid socialist, sau social-democrat de tip european pentru a evita astfel soarta comuniștilor polonezi, care la primele alegeri libere abia că au adunat 10% din voturi.

Reformistii plănuiesc schimbări importante în politica externă și internă. Ungaria a fost prima țară din Est care a luat poziție împotriva unor membri ai Pactului de la

Varșovia, printre altele deschizând frontiera cu Germania de Est. Altă inițiativă maghiară care a iscat dispute cu statele sale vecine a fost invitarea lui Dubcek, liderul „Primăverii de la Praga”, pentru a da un interviu televiziunii de la Budapesta.

Bătălia decisivă pentru punerea în practică a acestor schimbări în politica maghiară, cea care înclină balanța în favoarea reformiștilor, a fost, fără îndoială, reabilitarea lui Imre Nagy. Nu este vorba numai de a face dreptate unui conducător care a murit executat: Nagy este simbolul revoltei populare și a democrației strivite de tancurile sovietice. Prin reabilitarea sa, reformiștii vor să dea partidului alte rădăcini istorice, să îl distanțeze de facțiunea care a reprimat revoluția din 1956 și să poziționeze partidul alături de Nagy și de cei persecutați. De asemenea, într-o manieră indirectă se pune în discuție o problemă care nu a mai fost ridicată în nici o țară din Est, cea a unei posibile neutralități a Ungariei. Deși este vorba doar despre o perspectivă îndepărtată.

Cum vor primi alegătorii această mutare a comuniștilor maghiari? Până acum, Forumul Democratic, cea mai puternică organizație a opoziției formată din grupări creștini-democrate și social-democrate, a câștigat o serie de algerii parțiale. Se pare că deceniile de gospodărire proastă a comuniștilor cântăresc mai mult decât politica reformatoare a ultimilor ani. Partidul l-a prezentat pe reformistul cel mai popular de astăzi, Pozsgay, ca și candidat la președinția republicii. Ulterior, a obținut un acord cu principalele forțe ale opoziției pentru ca alegerile prezidențiale să se organizeze separat de cele pentru Parlament. Soluție menită să asigure o continuitate a puterii, inclusiv în cazul în care comuniștii nu obțin cele 25 de procente pe care le preconizează. Ungaria se îndreaptă – ca și Polonia – spre o guvernare de coaliție care va trebui să reflecte rezultatele alegerilor libere. Însă având

Prezența lui Dubcek la televiziunea maghiară confirmă reforma în curs din Ungaria. FOTO: AFP/MEDIAFAX

un partid comunist aflat în plină transformare.”

Tinerii, dedicați drepturilor omului

Daniel Conrads scria în Le Soir, tot la 1 octombrie 1989, despre deficiențele privind situația drepturilor

omului pe glob și în România, pe baza unui raport al Amnesty International.

„Drepturile omului sunt departe de a fi respectate pe glob. Potrivit ultimului raport Amnesty International, ele sunt încălcate în 135 de țări din cele circa 200 existente. Rămâne deci mult de muncă pentru a reuși impunerea respectării ace-

tor drepturi fundamentale în toate țările lumii.

În această logică se înscrie acțiunea de sensibilizare organizată între 13 și 20 octombrie de „Casa tinerilor” din Reid, o mică localitate din regiunea Theux, nu departe de Spa. Această săptămână dedicată drepturilor omului va pune accent pe soarta tristă a României care este subjugată de un dictator care infometează populația și supune regiunile rurale unui plan de sistematizare care ar putea duce la distrugerea a 8.000 de sate. O expoziție intitulată «România, țara luminii negre» va fi prezentată în zilele de 14 și 15 octombrie, între orele 14 și 18, în vechea casă a Reid-ului, la 16 și 17 octombrie la primăria din Theux și la 18 și 19 octombrie în Polleur. Expoziția va fi însoțită de proiecția unui reportaj realizat de Josy Dubie pentru RTBF (radio télévision belge de la communauté française).

Duminică, 15 octombrie, la ora 18, trupa La Ronde va prezenta un spectacol de dansuri populare românești la școala comunală din Reid. Vinerea aceasta, 13 octombrie, «O lume diferită» (A World Apart), filmul lui Chris Menges care denunță apartheidul din sud-african, va fi prezentat de la ora 20:30 în cinebul instalat în piața bisericii. Duminică, între 13:30 și 14:30, se va da startul unui raliu al drepturilor omului, care va avea șase opriri în timpul cărora concurenții vor participa la jocuri, probe sportive și vor răspunde la întrebări de inteligență. Miercuri, 18 octombrie, la Casa Tinerilor vor rula filmele «Eroarea» și «Cuvântul tinerilor», fiecare film fiind urmat de o dezbateră. Săptămâna drepturilor omului se va încheia vineri, 20 octombrie, cu recital de pian al lui Marcel Cominotto de la ora 20:30 în biserica satului. Marcel Cominotto este profesor la conservatorul din Liège și va interpreta bucăți din Mozart, Beethoven, Chopin, Debussy și Bartok.”

tv 1 octombrie 1989

- 11:30 Lumea copiilor. Inima țării bate și în noi, copiii. Reportaj. Mulțumim pentru anii de lumină și zbor! Program literar-muzical susținut de formații artistice pionierești laureate ale Festivalului Național „Cântarea României”. Cu vrednicie, munca rodește mai bogat. Reportaj. Desene animate. Șoimii patriei. Atelierele hârniceii. Redactor Ana Ștefănescu. Telemiștele de ghiozdan. Surpriză cu... peripeții
- Producție a studiourilor cehoslovace
- Premieră TV
- Cu: Norbert Judt, Ivan Polásek, Katka Zaticovica, Roman Cada, Jana Hiavacova, Ludek Munzar
- Regia Josef Pinkava
- Episodul 1
- 21:25 Sub tricolor, la datorie!
- În întâmpinarea Marelui Forum al Comuniștilor români
- Creșterea rolului conducător al organizațiilor de partid în întreaga viață și activitate ostășească. Reportaj
- Itinerar eroic. Aprice înclăștări pentru eliberarea deplină a teritoriului patriei de sub dominația hitlerist-hortystă
- Cu patria în inimi și în gând
- Montaj literar-muzical cu participarea unor formații și artiști amatori laureați ai Festivalului Național „Cântarea României”
- Redactor maior Valeriu Pricină
- 12:40 Viața satului
- În întâmpinarea Congresului al XIV-lea al partidului – congresul marilor impliniri socialiste
- Octombrie în agricultură
- Experiența frunțașilor – cunoscută, însușită, grabnic generalizată
- Agronomii
- Cu și despre viitorii specialiști agricoli
- Redactor Gheorghe Verman
- 13:00 Telex
- 13:05 Album duminical. Concert de prânz
- Pagini muzicale românești de mare popularitate, cu o formație condusă de Aurelian Niculici. Moment poetic
- Tineretea la rampă
- Melodii interpretate de Loredana Groza, Sanda Ladoși. Desene animate
- Recital în Studiul 1: violonistul Ion Voicu
- Crucea Roșie – factor activ de educație sanitară. Redactor Emilia Diaconu
- Mari comici ai eroului
- Melodii populare cu: Veta Birși, Elena Ionescu-Cojocaru, Margareta Clipa
- Pagini antologice din umorul românesc. Telesport
- Microrecital de muzică ușoară: Angela Similea
- Secvența telespectatorului
- Redactori coordonatori: Marin Traian, Doru Dumitrescu
- 15:00 Închiderea programului
- 19:00 Telex
- 19:20 Cântarea României
- Omagiul țării, conducătorului iubit
- Emisiune realizată în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Ialomița
- 20:25 Film artistic
- Se întorc cocorii
- Producție a studiourilor din RP Chineză
- Cu: Sun Caihua, Zhang Weixin, Wang Shangxin, Yang Tong, Gu Lan, Li Tujun
- Regia Chen Jialin
- 21:50 Telex
- 22:00 Închiderea programului

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Institutul de Cercetare și Producție pentru cultura și industrializarea Sfelele de Zahăr și substanțelor dulci Fundulea, județul Călărași, încadrează următorul personal: un post de economist la departamentul Plan – Distribuție, un post de revizor contabil. Cooperativa Arta Aplicată, Strada Galați numărul 30, Sector 2, încadrează de urgență sticlari prelucrători la flacăra – în secție organizată sau pe convenție pensionari cu cumul integral de pensie, pentru execuția de mărțișoare.

Căutăm persoană pentru supraveghere copil școlar, zona Ozana – Șulea.

VĂNZĂRI

Vând generator 220 V – 30 Hz, electrotomotor, alternator auto, transformatoare diverse, polizor electric, stabilizator rețea, amplificator magnetic,

diverse piese electronice.

Vând mașină de epocă în circulație, perfectă stare, originală Opel Six 1937. Vând apartament trei camere, etaj 1, vilă, zona Vatra Luminoasă, încălzire centrală lemne, dependințe.

Vând haină blănă naturală măsura 46-48 și port-bebe. Vând mobilă sufragerie din furnir nuc pe panel.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr convenabil apartament două, trei camere (exclus parter și ultimul etaj), zone Palatimion, Ian-cului.

Cumpăr televizor alb-negru și aspirator în perfectă stare de funcționare, la preț convenabil.

Cumpăr canistre metalice, pompă auto mare de picior, ceste suedez papagal, cântar farmaceutic, compresor, recamier Harghita, butoaie.

vremea

În țară, vremea a fost în general răcoroasă, cu cerul înorat. S-au semnalat ploici ce au avut caracter de aversă în cea mai mare parte a țării, mai ales în sudul, centrul și estul țării. Vântul a suflat slab până la moderat, cu intensificări deosebite în zonele montane. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 16-20 grade, iar minimele

nocturne între 7-14 grade. Pe alocuri, îndeosebi la munte, s-a produs ceață în timpul nopții și dimineața. În București, vremea a fost în general răcoroasă, cu cerul înorat și temporar a plouat. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile maxime s-au situat între 16-18 grade, cele minime, nocturne, între 11-13 grade.

Aviatice

ORIZONTAL: 1) Avion cu două plane inegale. 2) Navă cosmică. 3) Avion mic. 4) Casa Științei – Linii aeriene (abr.) – Primul aeroport! 5) Particulă germană – Sud-Nord – Sigla pentru United Nations Organization. 6) Cercur – Figură de stil. 7) Porțiune închisă pe discul lunii – Întreprinderea de panificație „Titan” (siglă). 8) Elevul – Casa de Economii și Consemnataji (siglă) – Reflexiv. 9) Baisal – Punct de reper pentru avioane în zbor. 10) Vehicule mai grele decât aerul.

Locuri de aterizare și decolare. 2) Est-Sud-Vest – A face un picaj. 3) Geam – Constelația Leo Minor (abr.) 4) Baston pentru sport – Rezervă. 5) Particulă germană – Sud-Nord – Sigla pentru United Nations Organization. 6) Cercur – Figură de stil. 7) Porțiune închisă pe discul lunii – Întreprinderea de panificație „Titan” (siglă). 8) Elevul – Casa de Economii și Consemnataji (siglă) – Reflexiv. 9) Baisal – Punct de reper pentru avioane în zbor. 10) Vehicule mai grele decât aerul.

VERTICAL: 1) Vas de metal (reg.) –

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Diecior: SAAN, LMI.

Informația Bucureștiului, 1989

RESTITUIRI

Stenograma ședinței Comitetului Politic Executiv al CC al PCR din ziua de 22 septembrie 1989

Ședința a fost prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Punctul 4
Unele probleme în legătură cu vizitele efectuate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășii Elena Ceaușescu, în județele Iași, Suceava și Botoșani.

Sigur, ați ascultat cu toții la televizor, s-au dat și în presă aceste vizite. Vreau, totuși, să atrag atențiunea asupra câtorva lucruri. Sigur, pe ansamblu, vizitele au fost foarte bune. Și organizațiile de partid, și oamenii muncii desfășoară o activitate bună pentru realizarea prevederilor planurilor în toate domeniile. Ce doresc

însă să subliniez, tovarășii. Că nu în toate cele trei județe am constatat că sunt aplicate, în mod corespunzător, prevederile programelor și legile țării în câteva domenii de activitate.

În primul rând, în industrie – și încep cu construcția de mașini. Și la Iași, și la Suceava am constatat că nu se folosesc în întregime capacitățile. La Iași, Combinatul de Utilaj Greu nu lucrează nici cu 50% din capacitate, inclusiv la producția de oțel. Are pusă în producție capacitatea de 500 de mii de tone...

Tov. Elena Ceaușescu: 420 de mii de tone.

Tov. Nicolae Ceaușescu: El trebuia să realizeze 500! Și realizează 200 și ceva. Practic se lucrează

sub capacitate! Și nu există o preocupare din partea ministerelor – ministerului, în mod concret, al construcțiilor de mașini – din partea județului pentru a se asigura realizarea în bune condiții, deși am investit mult. Este o întreprindere cu o dotare bună și modernă. Același lucru se poate spune și despre cele două întreprinderi din Suceava – una a vechi de mașin-unelte, care nici ea nu lucrează la capacitate, rulmenții care au intrat în întârziere. De fapt, se lucrează numai cu 1/3 din capacitate. Și, de fapt, la Botoșani același lucru. Se fac însă multe cheltuieli în afara prevederilor planului. Ministerele, organele financiare, băncile care finanțează, de fapt, încălcă legile finanțării activității neeconomice. Sub motivul așa-zisei perfecționări, la Dorohoi, spre exemplu, am găsit într-o fabrică un perete de brevete. Dacă ar fi luat după brevetele puse acolo, ar însemna că este fabrica cu cele mai bune rezultate tehnice din lume – nu de noi, nu din țară. Repet, un perete întreg de brevete. Dar, unul din brevete: introducerea unei instalații de ionizare a creșterii animalelor – găinilor și porcilor. Mă rog, animalelor.

În Iași – mi se pare – „aparat de măsurare a temperaturii la distanță” la sute de metri, ceea ce înseamnă că cei care trebuie să supravegheze instalațiile, în loc să meargă jos, să deschidă geamul și pe geam, ca să nu-i bată vântul cumva – sau din ușă – să măsoare la sute de metri temperatura din instalație!

Tov. Elena Ceaușescu: Acela trebuie depedit care a introdus așa ceva.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Și s-a prezentat, de asemenea, ca un brevet și o realizare deosebită. Și mai sunt asemenea lucruri.

În primul rând că, legea inovațiilor și cercetării interzice introducerea în producție fără aprobare. Tovarășii ne-au spus: am primit comenzi. Legea contractelor prevede clar: comenzile pentru consumul intern au la bază planul de stat. Nimeni nu poate face alte contracte decât ceea ce este prevăzut în planul de stat! La export, are la bază contractele de export! Nici un altfel de contract nimeni nu are dreptul! Deci, nu poate nici să introducă anumite inovații fără aprobare, produse noi fără aprobare. Au și justificat: „Am făcut contract cu nis-a cerut”. Nu se poate cere de nimeni. Nici un minister nu are dreptul să ceară, nici o întreprindere nu are dreptul. Și am stabilit și să punem control și să-i pedepsim pe cei care au făcut acest lucru.

Dar eu atrag atențiunea tuturor aici – pentru că sunt aici toate cadrele din economie și primii secretari – de a lua

măsuri să punem ordine în acest domeniu.

Tov. Elena Ceaușescu:

Cei de la Botoșani au făcut, pentru mine, un alt sistem de contact de energie, spunându-ne că așa „ni s-a cerut”.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Să vedem, ei au spus că reduc cu 30% consumul de metal și nu știu ce. Dar și acesta trebuia prezentat.

Asta în ce privește, în general, producția.

În ce privește alte probleme. Spre exemplu, la Suceava am găsit întreaga fabrică îmbrăcată în costume de vâscoză.

Tov. Elena Ceaușescu:

De in.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Vâscoză cu in. Au și aduc câteva tovarășii, câteva aici. Nu le mai arăt.

În primul rând, normele de materiale de protecție nu prevăd îmbrăcăminte și uniforme. Uniforme se prevăd numai la CFR și în minerit.

Tov. Elena Ceaușescu:

Și în școli.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Mă refer la producție. Nimeni nu poate să realizeze alte uniforme. Noi am discutat să luăm măsuri pentru a stabili acum prin plan, lunar, să reparăm – conform normelor stabilite prin lege – cât și din ce materiale. Pentru că în timp ce Ministerul Industriei Ușoare vin și se plâng că nu-i ajunge inul, a găsit în să dea pentru îmbrăcăminte de protecție, fuor fin, nici cel puțin nu a dat călți. Și tovarășii de la agricultură se plâng că refuză să primească 7.000 de tone de călți: Sigur, n-am avut timp să-i chem și pe unii și pe alții. Am stabilit ca tovarășii să prezinte situația.

Este, în general, o tendință de jaf și de a nu folosi materialele, nici recuperabile, nici alte materiale pe care le avem, ci de a apela la importuri chiar pentru ceea ce facem care este strict pentru protecție și unde merg aceste materiale.

De ce am ridicat, tovarășii, acest lucru?! Pentru că este necesar să punem ordine, disciplină în activitatea din toate sectoarele. Să lucreze în întregime capacitățile, să realizăm la timp și de calitate producția și să respectăm prevederile legilor în toate domeniile! Pentru că toate aceste cheltuielile se fac pe costuri de producție și de aici pierderile; costurile mari, risipa și pierderile care le vom în producție. Ministerul de Finanțe, băncile trebuie să între foarte serios – repet încă o dată – în atribuțiunile lor. La fel CSP-ul, la fel Ministerul Aprovizionării – nu la voia întâmplării!

Despre restul problemelor, tovarășii, v-am spus la telefonieră. Și cu

amintiri

Noutatea anului:
„DACIA-1310”

Pasiunea amatorilor de drumetii:
AUTOTURISMUL

Cheia unei drameții confortabile și în deplină siguranță:
LIMUZINELE fabricate de întreprinderea de autoturisme Pitești

CARACTERISTICI TEHNICE ALE „DACIEI-1310”:

- capacitate cilindrică 1.285 cmc
- căi putere: 56
- lungime: 4.340 mm
- lărgime: 1.636 mm
- înălțime: 1.430 mm

PERFORMANȚELE „DACIEI 1310”:

- viteză maximă: 140 km/oră
- pornirea și străbaterarea unui kilometru în mai puțin de 40 de secunde
- consum redus de benzină: 5,3 litri la 100 km cu viteză de 60 km/oră și 8,7 l/100 km în oraș.

